

Szloboda János

Győzelemnek álcázott vereség

Március elején a hazai magyar és szerb nyelvű sajtó egyöntetűen hírt adott a VMSZ X. (tisztújító) kongresszusáról. Az egyöntetűségbe csupán az vegyített némi disszonanciát, hogy míg a magyar nyelvű lapok a párt egység további megszilárdulásáról cikkeztek, addig a szerb nyelvűek inkább holmiféle átverést, azaz a régi/új pártelnök valamilyen ízetlen tréfáját emlegették, aki azal ejtette át az egyik tudósítójukat, hogy az interjú során meglebegtette előtte az elnökváltozás lehetőségét, Dudás Károlyt, a Hét Nap főszerkesztőjét említve lehetséges utódjaként. Csakhogy – mint kiderült – ilyesmiről szó sem volt, a kongresszus 216 megjelent küldöttje „nagy fölénnyel” a régi elnököt választotta meg ismét, annál is inkább, merthogy ellenjelöltet a párt legmagasabb tisztségére – jó bolsevista szokás szerint – nem is állítottak. Az oknyomozó történészek egyszer majd a távoli jövőben bizonyára kiderítik, hogy azért-e, mert a VMSZ korifeusai között egyetlenegy sem akadt, aki ész, rátermettség és politikai tapasztalat dolgában akár csak meg is közelítette volna a Nagy Vezért, vagy csupán olyan nem találtatott, aki jelöltetésével megkockázott volna egy kizárásba torkoló politikai öngyilkosságot. Mindenesetre az általánosan elfogadott demokratikus választási szokások illetően kiebrudalása annál is inkább furcsa, mivel a régi elnök újbóli trónra emelése alkalmából kijelentette, hogy a megtisztelő bizalmat ezúttal utoljára fogadja el. A 60. életévének betöltése után bizonyára a nyugalmas öregkorral járó örömök élvezetének szenteli magát a politikai pályafutás infarktusgerjesztő megpróbáltatásai helyett, mint amilyenek például a hét magyar helyi önkormányzat közül ötnek az elvesztése a legutóbbi helyhatósági választások során. Merthogy Ada, Csóka, Magyarkanizsa és Óbecse mellett tagadhatatlanul Zenta is elveszett, hiszen ezúttal a 29 községi tanácsnok közül csupán 10 VMSZ-es, a héttagú tanácsban pedig 3.

Némi szépségflastrom ugyan Juhász Attila újráválasztása az ezúttal alaposan kibővült jogosítványokkal járó polgármesteri tisztségre, de az ő mozgásteréből is sokat levon, hogy állandóan egyensúlyozni kénytelen szövetségesek és ellenlábasként között, holott ez a két kategória talán nem is választható el teljesen egyértelműen...

Ami viszont engem a VMSZ kongresszusi határozatai közül igazán érdekel, az a KDEM és a VMPM „beolvasztása” a VMSZ-be. Az a helyzet ugyanis, hogy az 1995-ben Zentán „esernyőszervezet”-ként megalakult VMSZ éppen az Ágoston András vezetése alatt álló merrev kizárólagosságával szemben határozott úgy, hogy a VMSZ a különböző nézeteket valló csoportosulásokat nemcsak hogy megtűri, hanem kimondottan kívánatosnak is tartja, sőt támogatja. Ám első elnökünk, Csubela Ferenc tragikus halála után az elnöki posztra került Kasza József szabadkai polgármester úr teljes egészében a magáévá tette a történelmi VMDK-ra (és a hajdani kommunista állampártokra) jellemző kizárólagosságot és az ideológiai tévedhetetlenség dogmáját – az eszmehirdetés monopóliumával együtt. Ennek birtokában szorította ki a VMSZ szűkebb vezetése (a szabadkai „kemény mag” és a vidéki „mezei hadak” segítségével) először a Kereszténydemokrata Tömörülést, majd a Kereszténydemokrata Európa Mozgalmat is. (Ennek a lovagiasnak aligha nevezhető küzdelemnek volt némi geográfiai mellékzöngéje is, hiszen a tisztségükről leváltottak, majd kizártak főleg Tisza mentiek voltak.)

Végül alapszabály-módosítással a tagság soraiból is kizárták mindazokat, akik egyidejűleg bármely más párt vagy érdekszervezet tagjai voltak, és alakult át a VMSZ a bolsevizmus korából sokaknak még visszaremlő egyetlen és kizárólagos délvidéki magyar érdekképviseleti szervezetté, a maga választásról választásra egyre csökkenő szavazótáborával és a közügyekre gyakorolt egyre jelentéktelenebbé váló befolyásával, miközben folyamatosan a hazai magyar pártok megbékélésének és együttműködésének a szükséges voltát hangoztatta.

Persze, mindannyian tudjuk jól, hogy a jelenlegi pálfordulás sem jelenti a VMSZ politikájának a gyökeres megváltozását, hiszen a két törpe párt integrálását is inkább azok „elnyeléseként”, mintsem egyenjogú társakként való befogadásnak kell értelmeznünk. Ennek egyértelmű bizonyítéka az is, hogy az integrált pártok tagsága a VMSZ-en belül semmiféle szerepet sem kapott, csupán a „közrendűek” számát gyarapítja (már amennyire!), legfeljebb a vezetők (t.i. a két integrált párt elnöke) vehet részt „tanácskozási joggal” a VMSZ csúcsvezetését jelentő szervek ülésén.

Kétségtelen, hogy a VMSZ-nek valójában semmi érdeke sem fűződött a két törpe párt integrálásához, csupán megingott tekintélyének a megtámogatására, mondhatni: előzetes kampányfogásként használta fel a pártjuk vergődésébe már végképp belefáradt pártvezetők készségét, annál is inkább, mivel az egyre kedvetlenebbé és közönyösebbé váló délvidéki magyar választótöbbségre talán még némi hatást gyakorolhat a „magyar összefogás” látszata...

Már az se baj, hogy ennek az integrációnak tulajdonképpen semmiféle jogi alapja sincs, hiszen az említett törpe pártoknak aligha van meg a működéshez szükséges száz fős taglétszáma, azon felül pedig a VMSZ-szel történt egyesülésről sem az egyesülő pártok közgyűlése, csupán gyanús legitimációjú vezetősége döntött – kivéve a befogadó pártot, magát a VMSZ-t.

Nos, mit csúríjuk-csavarjuk tovább a dolgot: itt már nemcsak a törpe pártok adták fel a kilátástalan küzdelmet, hanem a hajdani „nagyok” is, nevezetesen a „történelmi” VMDK-ból osztódással létrejött VMDP és VMDK is, Ágoston András, illetve dr. Páll Sándor vezetésével. Néhány község területére zsugorodott befolyással, kérdéses létszámú tagsággal, említésre sem

érdemes, főként verbális tevékenységgel, elvtelen kompromisszumok kötésével a hatalomban való részvétel látszatába kapaszkodva, némi anyagi haszon reményében „létfenntartási politikusokként” – nagyjából ennyit jelent a VMSZ konkurens pártjainak és pártvezetőinek egzisztenciája. Már ha nem számolunk egy nemrég Zentán alakult új párttal, amely már első nekifutásra a helyi önkormányzati választásokon megszerezte a VMSZ utáni második helyet, azaz a mandátumok több mint egy hatodát!

Közben a hajdani „alapító atyák” közül egyre többen keresnek menedéket (és megélhetési lehetőséget) a hazai szerb pártokhoz csatlakozva, avagy József Attila szavaival élve „emlékezve és okádva” hagynak fel mindennemű párttevékenységgel... Vagy Kasza József módjára – óvatosan meghagyva maga mögött a visszavonulás aranyhídját – meglobogtatják a fehér zászlót arra az esetre, ha a legközelebbi választás alkalmával a magyar szavazók netalán már a fülük botját sem mozdítják annak érdekében, hogy az urnák elé járulván „besegítsenek” még egy-két magyar „nemzeti politikus” a tartományi képviselőházba vagy legalább már csak egy-két kisebb méretű községi helyhatósági fotelba...

